RESTAURAREA UNEI URNE HALLSTATTIANE

Simona Violeta Gheorghe

Ceramica hallstattiană este ceramica necontaminată în esenţa ei de influenţe străine; este ceramica la care evoluţia formelor spre tipurile clasice abia dacă poate fi întrezărită.

Piesele ceramice cel mai frecvent întâlnite sunt vasele bitronconice, numite în general urne. Deşi ornamentarea acestor vase este în general sărăcăcioasă, ele nu sunt lipsite de eleganţă şi frumuseţe datorită armoniei proporţiilor.

Piesa ce face obiectul acestei comunicări este o urnă hallstattiană cu o înălţime de 50 cm, cu margine răsfrântă şi două apucători pe pântec. Aparţine Muzeului de Istorie şi Arheologie Prahova. Piesa a fost lucrată cu mâna din pastă ceramică grosieră; şi a suferit o ardere necorespunzătoare, astfel încât este prezent miezul negru (carbon nears) în partea interioară a fragmentelor. Sunt vizibile elementele degresante : nisipul fin şi grosier, fragmente de scoici pisate, etc. Piesa a fost descoperită în judeţul Prahova - Budureasca.

Această urnă hallstattiană descoperită în stare fragmentară a fost restaurată defectuos, iar apoi a intrat în expunerea muzeului ce o deţinea. În timpul cutremurului din 1977 piesa a suferit o nouă deteriorare, în general pe vechile linii de spargere, dar şi în alte zone.

Pe suprafaţa pastei ceramice se observau depuneri de praf şi murdărie, intervenţia anterioară făcându-se necorespunzător, fără ca piesa să fie bine curăţată. Ca adeziv s-a folosit în restaurarea anterioară - pelicula de film, frecvent folosită în restaurarea ceramicei arheologice în acea perioadă. De remarcat, că şi reconstituirea formei piesei s-a realizat defectuos.

Pasta deosebit de friabilă şi folosirea adezivului mai sus amintit au determinat la curăţirea muchiilor fragmentelor mici dizlocări de material.

Lipirea cu peliculă de film şi completarea cu gips au fost realizate cu mare neglijenţă, pe toate fragmentele ceramice existând pete de adeziv şi gips.

Pentru că lipirea nu s-a realizat corect şi forma urnei suferise modificări, completarea cu gips a părţilor lipsă a fost însoţită şi de o încercare de corectare a formei prin adăugare de gips peste fragmentele ceramice.

Una din cele mai dificile operaţii ale procesului tehnologic de restaurare a constituit-o dezlipirea tuturor fragmentelor ceramice şi curăţirea acestora de praf, pământ, pelicula de film şi gips.

Pasta ceramică fiind foarte friabilă, spălarea pentru îndepărtarea prafului şi a murdăriei s-a realizat prin tamponare cu feşe umezite în apă distilată.

Îndepărtarea surplusurilor de gips şi a peliculei de film s-a efectuat prin curăţire mecanică. Fiecare fragment ceramic a fost curăţat mecanic sub lupă cu ajutorul unui bisturiu optic. Această operaţie a fost deosebit de dificilă şi migăloasă datorită faptului că era necesară o mare atenţie pentru ca la îndepărtarea petelor de peliculă de film sau gips, acestea să nu antreneze cu ele şi particule din pasta ceramică.

După curăţire, fragmentele ceramice au fost impregnate pentru a da rezistenţă pastei ceramice. Impregnarea s-a făcut prin imersie în soluţie de nitrolac şi nitrosolvent. După aceea suprafaţa fragmentelor ceramice a fost ştearsă cu tampoane cu nitrosolvent, pentru a îndepărta nitrolacul de la suprafaţă.

Lipirea a fost şi ea o operaţie care a pus probleme datorită faptului că muchiile unor fragmente erau rotunjite, suprafaţa de lipire nemaiputând fi perfect controlată.

Pentru întregirea piesei s-au lipit fragmentele ceramice pornindu-se de la buza vasului şi continuând cu corpul acestuia.

După reconstituirea formei vasului s-a trecut la completarea zonelor lipsă. Pentru aceasta s-a utilizat gipsul dentar pe suport de plastilină pentru mulaj. Deoarece nu s-a păstrat nici un fragment din zona de îmbinare a corpului vasului cu baza sa, precum nici din bază, aceasta nu a fost completată cu gips.

După uscarea părţilor completate s-a realizat finisarea gipsului turnat cu glasspapier de diferite granulaţii.

În final s-a efectuat o uşoară spălare prin tamponare cu apă distilată pentru îndepărtarea prafului de gips.

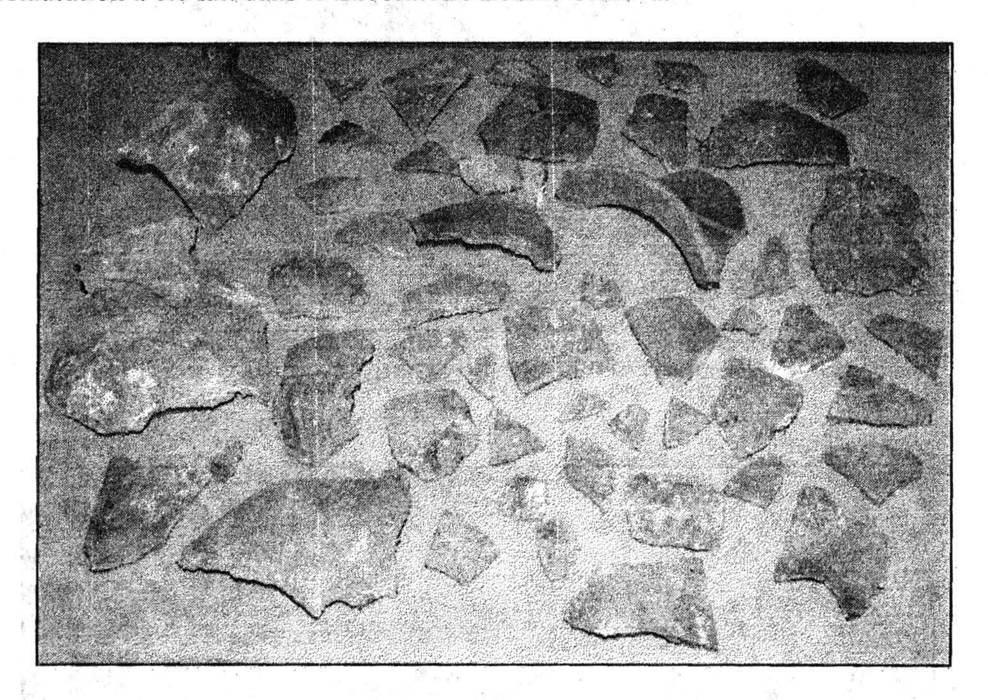
Résumé

La céramique hallstatienne et celle qui n'a été contaminée par des influences étrangères.

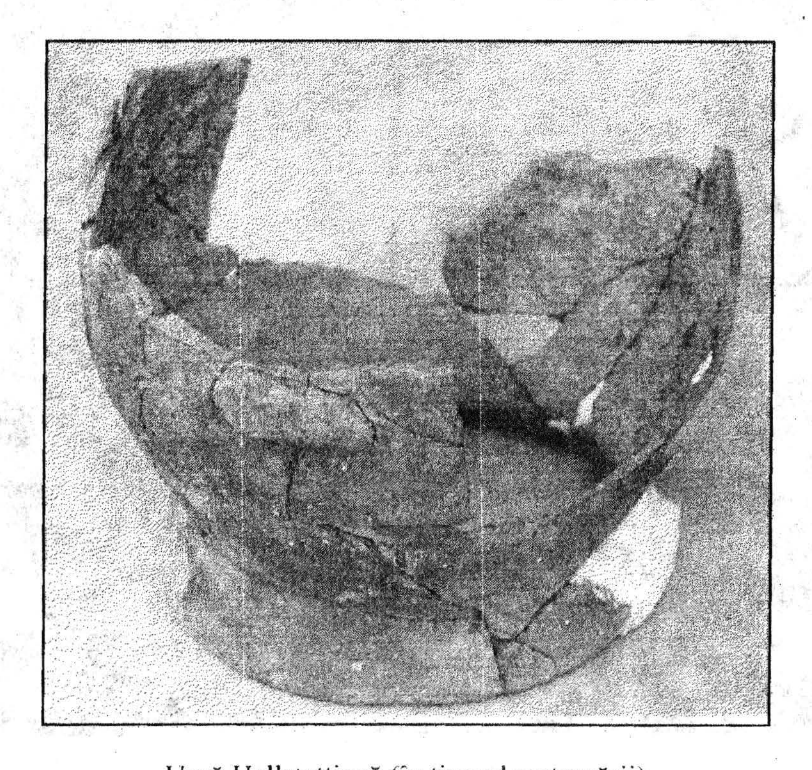
Le sujet de cet exposé c'est une urne hallstatienne avec une hauteur de 50 cm et deux anses. À présent se trouve dans la proprieté du Musée d'Histoire et Archéologie de Ploiesti Prahova.

Les plus complexes operations de restauration sont: la séparation des fragments céramiques; le nettoyage; la consolidation de la pâte céramique et la reconstitution de la forme initiale.

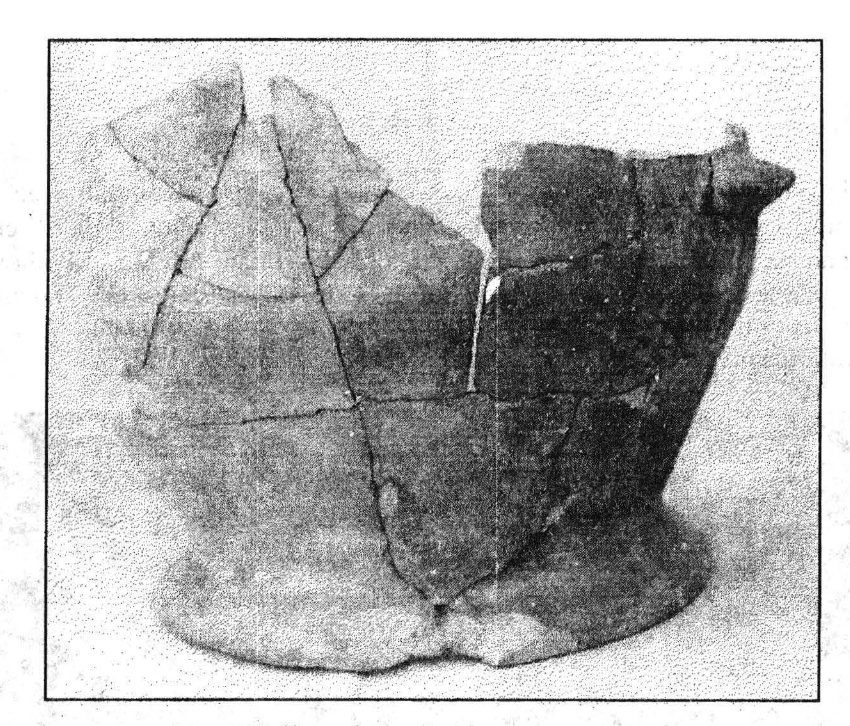
La restauration á été fait dans le Laboratoire Zonale Craiova.

Urnă Hallstattiană (înainte de restaurare)

Urnă Hallstattiană (în timpul restaurării)

Urnă Hallstattiană (în timpul restaurării)

Urnă Hallstattiană (după restaurare)